

Μαθή' ξεμπερύν

Άνδρες
του αίματος

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ (I)

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΘΥΜΑΜΑΙ ΚΑΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΑΙ ΚΛΑΙΩ, εδώ στο ταπεινό σπιτάκι μιας ρημαγμένης επαρχίας, τις οδυνηρές νύχτες που περάσαμε κάποιο διάστημα. Ακούγαμε τις σκοτεινές ώρες να 'ρχονται από το ανεξερευνήτο χάος φοβεροί κρότοι, λες και συγκρούστηκαν τρένα. Αμέσως μετά ακούγονταν οι σειρήνες των ασθενοφόρων και των περιπολικών της αστυνομίας. Τι ήταν όλα αυτά; Και τι ήταν εκείνο το επιαλτικό τράνταγμα που νιώσαμε όταν σηκώθηκαν τα σπίτια μας πάνω από τη γη και μετά σηκώθηκε η γη και τα σπίτια πήγαν στη θέση τους μέσα στον αλαλαγμό και στα ουρλιαχτά των ανθρώπων.

Μιλούν ορισμένοι στις μικρές συντροφίες (ψιθυρίζουν μάλλον και μόνο με μισόλογα, εκτός από κείνους που είναι αποφασισμένοι να συρθούν στις εξορίες και επιτέλους να πεθάνουν) ότι εκείνα τα βράδια με τους τρομερούς κρότους συνελήφθησαν όλοι οι πληρωμένοι, λέει, πράκτορες των ξένων δυνάμεων. Ποιος τους ήξερε και ποιος τους λογάριαζε; Χάθηκε πολύς κόσμος. Ακόμα και στη δική μας ευρύτερη περιοχή πράγματι ο πληθυσμός αραιώσε. Οι καφετέριες όπου πήγαινε η νεολαία νεκρώσανε. Δύο κινηματογράφοι και το θέατρο έκλεισαν. Οι δρόμοι ερήμωσαν. Στα σχολεία τα παιδιά πηγαίνουν πει-

νασμένα. Ντυμένα κοιμούνται, ντυμένα ξυπνούν. Δεν έχουν άνθρωπο να τους μαγειρέψει. Στο σχολείο πηγαίνουν γιατί δεν έχουν πού αλλού να κουρνιαίνουν. Δεν υπάρχουν πια δάσκαλοι. Τους συνέλαβαν κι αυτούς. Τη δεύτερη μέρα τα παιδιά άρχισαν να τρώνε τα χορτάρια από τις άκριες των χωματόδρομων. Γι' αυτά τα συμπτώματα δεν έγραψε καμιά εφημερίδα. Ούτε για τον κρότο και το τρομερό τράνταγμα που νιώσαμε. Ασφαλώς θα ήταν μεγάλος σεισμός σε μακρινή απόσταση, αλλά κι εμείς είχαμε τις καταστροφές μας. Ούτε και γι' αυτό έγραψαν. Ραδιόφωνα και τηλεόραση μιλιά. Σαν να μην έγινε τίποτε. Ευτυχώς κάποιοι ψυχωμένοι φιλόανθρωποι οργάνωσαν συσσίτια κι έτσι τα παιδιά και οι άνεργοι βρήκαν έναν χώρο συνάντησης και γαλήνης.

Και αφού εδώ σ' αυτή τη μακρινή, σαν εξόριστη, ξεχασμένη επαρχία γίνεται τέτοιος χαμός, φαντάζεται κανείς τι θα συμβαίνει στις μεγάλες πόλεις και στην πρωτεύουσα. Εκεί, λένε, η αστυνομία λύσσαξε. Και είναι ατέλειωτα, λένε, τα περιπολικά της που τρέχουν σφυρίζοντας νύχτα μέρα. Πώς τα 'μαθαν; Ποιος ήρθε και τους έφερε αυτές τις ειδήσεις, αφού έχει χρόνια να ταξιδέψει κανείς έξω από τα σύνορα της δυστυχίας μας;

Υπάρχει βέβαια στον αέρα κάτι σαν παράδοση, σαν προφητεία, ας το πούμε έτσι, σχετικά με το τέρας, στο οποίο είμαστε καταδικασμένοι να ζούμε εφ' όρου ζωής, είτε κάτω απ' τη βαριά σκιά του είτε στα σπλάχνα του, όπως υποστηρίζουν πολλοί επιστήμονες, πάντως είμαστε όλοι εξαρτημένοι υπό την εξουσία του και ικετεύουμε για το έλεός του. Ακούστηκε μάλιστα ότι κάτι τρομε-

ρό θα συμβαίνει στη ζωή μας κάθε εκατό χρόνια, αλλά ποιος θυμάται και ποιος αναλύει το παραλήρημα τρελών ανθρώπων. Όπως και να 'χει, όλα αυτά για μας είναι προμηνύματα για περισσότερες στερήσεις και δυστυχίες, καθώς επισήμως μας αφήνουν να πιστεύουμε ότι εμείς τα άπειρα όντα είναι αδύνατο να ερμηνεύσουμε τις ιδιοτροπίες και τα ξεσπάσματα του τέρατος. Όλα κυλούν φυσιολογικά και σύμφωνα με τους κανόνες του Δημιουργού.

ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΛΟΓΙΟΙ της περιοχής μας εξακολουθούν να υποστηρίζουν ότι το τέρας έχει ανάγκη να ξεφυσά κατά καιρούς και η φύση έχει δώσει στην κατασκευή του αυτή τη δυνατότητα να φεύγει ο αέρας από μέσα του καθώς τα σπλάχνα του γεμίζουν από τους καπνούς των εργοστασίων μας και τη σκόνη των ερήμων που μας πνίγει κατά διαστήματα. Ο νέος αέρας που μπαίνει μέσα του, όσο καθαρός και να 'ναι, όσο κι αν τα τριχοειδή σπάρραχνά του τον διυλίζουν, επόμενο είναι κάποια στιγμή να βρομίσουν και να χρειάζεται ανανέωση. Αυτό συμβαίνει κάθε ογδόντα με εκατό χρόνια, και τότε ακούγονται αυτές οι αναιδέεισες που μοιάζουν με συγκρούσεις τρένων. Στις περιοχές όμως που βρίσκονται κάτω από το ήπαρ του και που είναι τα προάστια των πλουσίων με τους κρεμαστούς κήπους και τα μέγαρα γίνονται μεγάλες καταστροφές, και αυτό είναι το αστείο και το ρεζιλίκι μ' αυτή την αντίφαση. Ατέλειωτες σειρές κτισμάτων καταστρέ-

φρονται και ταξιδεύουν στον αέρα, τα άλση και οι κήποι καίγονται. Επειδή όμως υπάρχουν κάποια προειδοποιητικά σημάδια, δύο τρεις μέρες πριν γίνει η μεγάλη καταστροφή οι κάτοικοι έχουν τη δυνατότητα να μετακομίσουν, μεταφέροντας ολόκληρη την οικοσκευή τους και τα έργα τέχνης που μάζεψαν επί χρόνια. Τότε αρχίζουν να ξαναχτίζουν τα σπίτια τους, ξέροντας ότι το επόμενο κακό θα 'ρθει σε ογδόντα με εκατό χρόνια. Στο μεταξύ έχουν ανακαλυφθεί σπουδαία αμυντικά συστήματα που προστατεύουν και τα ακίνητα και τους κατοίκους από μια μεγάλη καταστροφή. Χτίζονται χτίσματα που είναι αδύνατο να καταρρεύσουν με οποιονδήποτε σεισμό. Στο δεύτερο, τρίτο, τέταρτο σήμα κινδύνου οι κάτοικοι έχουν τη δυνατότητα να ντυθούν ειδικές στολές που ούτε καίγονται ούτε τις αγγίζει ο αέρας. Αλίμονο μόνο στους υπηρέτες και στους αναρίθμητους κηπουρούς. Αυτοί ταξιδεύουν στον αέρα και εξαϋλώνονται.

Όπως ξέρουμε όλοι και το ακούμε από χρόνια, οι καταστροφές και οι πυρκαγιές συμβαίνουν συνήθως στις ατέλειωτες εργατικές περιοχές του κόσμου και οι παράγκες των ανέργων και των ζητιάνων πάνε κατά διαόλου. Εδώ όμως γίνονται στις γειτονιές των πλουσίων. Αυτές όμως έχουν το πλεονέκτημα να έχουν δίπλα τους τη θάλασσα, και με όσες μετρήσεις έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι ειδικοί περιβαλλοντολόγοι κατέληξαν ότι εδώ ακριβώς ο αέρας είναι πιο καθαρός και ζωογόνος. Επόμενο είναι να τις πάρουν στην κατοχή τους οι πλούσιοι και να ζουν ζωή χαρισάμενη. Όσο για τις αναταράξεις κάθε αιώνα, ποιος ζει και ποιος πεθαίνει ως τότε. Έχουν τη δυνατό-

τητα να ξαναχτίσουν τα μέγαρά τους οι απόγονοι στο άψε σβήσε.

Αυτήν ακριβώς τη σκηνή βρήκαν την ευκαιρία να σατιρίσουν οι γελοιογράφοι και να γελάσει κάθε πικραμένος. Ηλικιωμένοι γέροι, που τις κρίσιμες στιγμές του πανικού και της αναστάτωσης βρίσκονταν στις τουαλέτες με κατεβασμένα βρακιά, να 'χουν φτερά σαν τους νεκρούς και να οδηγούνται από τους εντεταλμένους αγγέλους στον άλλο κόσμο. Άλλα σκίτσα έδειχναν μισόγυμνα ή γυμνά ζευγάρια σε στιγμές ξέφρενου ερωτικού πάθους να προσπαθούν να ρίξουν πάνω τους ένα σεντόνι και να μην το καταφέρνουν για να κρύψουν τα ερεθισμένα απόκρυφα τους καθώς κι αυτοί ανέβαιναν προς τον ουρανό, αφήνοντας πια κάθε ελπίδα στην τυραννισμένη γη, στα έγκατα του τέρατος με λίγα λόγια, όπως το αποτύπωσε εξάισια ο θείος ποιητής στην *Κόλασή* του, και από κάτω να βλέπεις τους αναστατωμένους, ανίδεους συζύγους να κοιτάζουν έκθαμβοι το θέαμα και να μην μπορούν να πλησιάσουν με καμία δύναμη, όσο κι αν προσπαθούν λυσώντας και φωνάζοντας και βλαστημώντας που έπιασαν στα πράσα τις γυναίκες τους με τους κηπουρούς και τους υπηρέτες. Αυτά τα χαριτωμένα σκίτσα ήταν από τις ελάχιστες χαρές μας.

ΟΙ ΚΑΤΑΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ της μυστικής αστυνομίας βρίσκονται παντού. Αυτό τουλάχιστον διαβάζουμε στα ανώνυμα σημειώματα που μας ρίχνουν άγνωστοι κατά

καιρούς κάτω απ' την πόρτα μας. Στο τέλος, αφού μας γράφουν ποιους να προσέχουμε, οι αποστολείς μάς ικετεύουν μόλις διαβάσουμε το σημείωμα να το κάψουμε αμέσως και να πεταχτεί η στάχτη στην τουαλέτα. Η μυστική υπηρεσία έχει τη δυνατότητα, λέει, να διαβάσει τι έγραφε ένα καμένο χαρτί και να βρει ακόμα και εκείνον που το 'γραψε. Τότε κινδυνεύει κι αυτός που το διάβασε και δεν προσήλθε στα γραφεία της Ασφάλειας να καταγγείλει αυτή τη βρόμικη πράξη.

Όλα αυτά τα γράφουμε καθημερινώς με συνθηματικές λέξεις, αλλά το δυστύχημα είναι ότι ξεχνάμε γρήγορα τη σημασία τους. Αν τα βρει κάποιος, θα νομίζει ότι είναι σύμβολα της χημείας και της φυσικής, σαν αυτούς που βλέπουμε καμιά φορά στην τηλεόραση και εξηγούν πώς μπορούμε να ζούμε επί τόσους αιώνες στην κοιλιά και στο στομάχι ενός τέρατος. Αυτό και αν μας τρομάζει περισσότερο απ' όλα. Μ' αυτά τα ακατανόητα σύμβολα προσπαθούν να μας διδάξουν το αδιανόητο. Και τι να πούμε γι' αυτή την εφιαλτική, βρόμικη μυρωδιά που αναπνέουμε κατά καιρούς που θυμίζει κλούβια αυγά που χύθηκαν ή σάπια κρέατα! Τρέχουμε πανικόβλητοι στις κοντινές εξοχές και στις παραλίες ελπίζοντας ότι το θαλασσινό αεράκι θα μετριάσει αυτή την αποφορά. Χαμένος κόπος. Εκεί είναι χειρότερα. Τι συμβαίνει; Κλεινόμαστε στα σπίτια μας, οι δημόσιες υπηρεσίες αργούν, δεν ανοίγει κανένα μαγαζί, οι εκκλησίες και τα δικαστήρια είναι άδεια. Ποιος τολμά να κυκλοφορήσει στους δρόμους;

Μας λένε ότι άρχισαν οι τακτικές εκκρίσεις του τέρα-

τος οι οποίες ανανεώνουν τα όργανά του και τα κάνουν περισσότερο ανθεκτικά και νεότερα. Τι να πιστέψουμε και τι να εξηγήσουμε;

Αυτές τις εκκρίσεις του τέρατος με την αποπνικτική αποφορά κλούβιων αυγών, που θα ταίριαζε καλύτερα αν λέγαμε αποφορά πτωμάτων, οι επιστήμονες τις περιμένουν με μεγάλο ενδιαφέρον κάθε είκοσι και τριάντα χρόνια. Πρώτα πρώτα πλησιάζουν προσεκτικά προς την πηγή απ' όπου υποπτεύονται ότι ξεκινούν τα αέρια φορώντας μάσκες οξυγόνου και ειδικές στολές. Τότε αρχίζουν το έργο τους. Χρονομετρούν τη διάρκεια κάθε κρότου νέου αερίου και ηχογραφούν τους θορύβους που έρχονται από τα εντόσθια του τέρατος και σε ειδικά φιαλίδια «φυλακίζουν» κάτι λίγο από τα αέρια. Για τους θορύβους λένε ότι τους θυμίζουν βροντές που ακούγονται από μακρινές περιοχές.

Κάποια στιγμή ένα τμήμα επιστημόνων επιστρέφει στα εργαστήριά του και αρχίζει τις αναλύσεις, ελπίζοντας ότι αυτή τη φορά κάτι καινούργιο θα ανακαλύψει και ίσως πάρουν έστω και μία απάντηση στα ερωτήματά τους. Ακόμα και μία απάντηση αν πάρουν σε κάτι, θα βοηθήσει, κάτι θα προσθέσει στην έρευνα τόσων χρόνων. Όσους όμως υπολογισμούς και αν κάνουν, πάντα πέφτουν έξω. Και αυτό γινόταν από πάντα, όταν υπήρχαν ακόμη δύο τρεις επιστήμονες παγκόσμιας ακτινοβολίας.

Από τις μελέτες και τα συγγράμματα αυτών των άγιων ανθρώπων ξεκινούν όλα. Ιδιαίτερη προσοχή μάλιστα δίνουν στις πρόχειρες σημειώσεις που έχουν καταγραφεί στα ταπεινά κατάστιχά τους, με σκοπό να αναπτύξουν

αργότερα το θέμα τους. Ερωτήματα που έμειναν αναπάντητα, δυστυχώς, είτε διότι ξέχασαν να τα συμπληρώσουν ή τα προσπέρασαν λόγω φόρτου εργασίας ή δεν πρόλαβαν να τα ολοκληρώσουν καθώς όλοι τους πέθαναν στο άνθος της ηλικίας τους. Δύο μάλιστα τόλμησαν και πλησίασαν δίχως μάσκα και δίχως την ειδική στολή, ίδια σχεδόν μ' εκείνη των αστροναυτών ή μ' εκείνες τις πρωτόγονες που φορούσαν κάποτε οι δύτες στις καταδύσεις τους. Ήτανε, λέει, τόσο δηλητηριώδης η ατμόσφαιρα, που τσουρούφλιζε το ανθρώπινο δέρμα, τους τύφλωσε και τους γέμισε αρρώστιες. Τέτοιο ρίσκο πήραν και άλλοι επιστήμονες.

Ούτε λίγο ούτε πολύ, τους έδεναν γερά μ' ένα σκοινί και τους κατέβαζαν σε αρκετό βάθος μέσα στα ανοιχτά στόματα των ηφαιστείων προκειμένου να κάνουν τις παρατηρήσεις τους. Επόμενο ήταν να χάσουν τη ζωή τους νεότατοι. Τέτοια κακοκεφαλιά αλλά και τέτοια αγάπη και αφοσίωση προς την επιστήμη τους. Και να σκεφτεί κανείς ότι όσο ζούσαν, τουλάχιστον οι ηφαιστειολόγοι, ήταν κι αυτοί προσωπικότητες παγκόσμιας ακτινοβολίας.

Οι νεότεροι ερευνητές έφτασαν ακόμα να σκέφτονται μήπως αυτά τα ξεσπάσματα του τέρατος ήταν εποχιακά, ήταν δηλαδή αποτέλεσμα ειδικών καιρικών φαινομένων ή είχαν σχέση με ορισμένες φάσεις της Σελήνης, καθώς αρχαίοι λαοί είχαν ασχοληθεί και πολύ σοβαρά με παρόμοιες καταστάσεις. Για να μας δώσουν όμως να καταλάβουμε λίγα πράγματα, μας είπαν ότι κάτι ανάλογο συμβαίνει και με το ανθρώπινο σώμα. Αν φάμε, λέει, βουλιμικά και αμάσητο ένα βαρύ φαγητό, το στομάχι δυσανα-

σχετεί, τα έντερα συστρέφονται δαιμονισμένα, τα νεύρα μας συμπαραλιάζουν και γινόμαστε επιθετικοί και απαράδεκτοι, ιδίως απέναντι στους δικούς μας ανθρώπους που μας αγαπούν και μας φροντίζουν και προσεύχονται για μας κι εμείς τους καταφαρμακώνουμε. Α, τότε, ζόφος φοβερότατος κατατρύχει την ψυχή μας και ζητάμε συγγνώμη γονατιστοί. Τι τα θέλεις όμως. Το κακούργημα έχει γίνει. Γι' αυτό ακούω πολλούς μετανιωμένους να φιθυρίζουν περίλυποι: Πρός τινα καταφύγω για να εξιλεωθώ; Πού προσδράμω και σωθήσομαι;

ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ στις εφημερίδες, όπου γράφουν καθημερινώς όσοι νομίζουν ότι κρατούν μόνο εκείνοι την αλήθεια για κάθε ζήτημα και τους απαντούν από τις επαρχίες όσοι νομίζουν ότι είναι ικανοί να τους αντιμετωπίσουν, μπορεί να διαβάσει κανείς και να διασκεδάσει πολλές φορές για ένα ασήμαντο θέμα που παίρνει τεράστιες διαστάσεις δίχως λόγο. Εκείνο όμως που αποφεύγουν όλοι είναι να μιλήσουν καθαρά και με λεπτομέρειες για το τι ακριβώς συμβαίνει παντού, πώς ξεκίνησε, πού οφείλονται αυτά τα ταρακουνήματα που μοιάζουν με σεισμούς, και βέβαια ούτε λόγος για τα άλλα που μας τυραννούν, γιατί συνεχώς μας παρακολουθούν όλοι εκείνοι που μεταφέρουν όσα λέμε και όσες χειρονομίες συνοδεύουν όσα λέμε στους ανθρώπους της εξουσίας, με κίνδυνο να ζήσουμε όσα ούτε φανταστήκαμε.

Έχει γούστο όμως σ' όλη αυτή την ιλαροτραγωδία των

επιστολών να διαβάσει κανείς και επιστολές ηλιθίων ή κάποιων ενταγμένων σε παραστρατιωτικές ή παραθρησκευτικές οργανώσεις κι ακόμα στα πλούσια πολιτικά κόμματα που όλα τα ζητήματα νομίζουν ότι τα λύνουν αραδιάζοντας αποσπάσματα από ψαλμούς και προφητείες ή ρητά παλαιών αρχηγών κομμάτων και αγωνιστών. Είναι όσοι έφαγαν τα μούτρα τους γιατί σαν τους υπόλοιπους περπατούσαν γυμνοί στα αγκάθια. Βρέθηκαν μάλιστα και ορισμένοι, που πάντοτε βρίσκονται, να γράφουν τις απαντήσεις τους με έμμετρα ποιήματα, υπολογίζοντας ότι έτσι θα εξουθενώσουν τον οποιονδήποτε.

Τότε ακριβώς αρχίζει άλλο πανηγύρι. Ξεχνούν από ποιο θέμα ξεκίνησε η συγκεκριμένη έρευνα και ρίχνονται σ' αυτούς τους δυστυχισμένους ποιητές που διάλεξαν να ξιφομαχήσουν, ας πούμε, με επιστήμονες πρώτης γραμμής, γράφοντας οι δόλιοι ομοιοκατάληκτους στίχους και ακούνε όσα δεν άκουσαν ποτέ στη ζωή τους και για τον εαυτό τους και για την παρωχημένη τέχνη τους.

Μερικοί όμως ηλικιωμένοι ποιητές, που έφαγαν και τη ζωή τους και την ποίηση με το κουτάλι, κυνηγημένοι επί χρόνια για τις ιδέες τους, ξερνώντας ακόμη αίμα από το χτικιό που τους χτύπησε στα χρόνια της εξορίας τους στις σκηνές μακρινών, παγωμένων τόπων, τύχαινε να 'ναι και σπουδαίοι μάστορες του ομοιοκατάληκτου στίχου και έπαιρναν μέρος σ' αυτές τις ατέρμονες συζητήσεις. Όπως και να το κάνουμε, ήταν κατά κάποιον τρόπο αναγνωρισμένες προσωπικότητες. Και γελούσαν σαν παιδιά όταν διάβαζαν κατά καιρούς τη δημόσια αναγνώριση που τους χάριζαν, ως ωδές και εγκώμια, τέσσερις

πέντε από τη συφιλιδική συντεχνία. Είχαν πάρει επάξια τη σκυτάλη από παλαιούς μοχθηρούς, εκδικητικούς και φαρμακωμένους ομοτέχνους και προχωρούσαν με τα δικά τους λάβαρα πια και τις δικές τους ιδέες.

Εδώ όμως τα πράγματα σκούραιναν. Ορισμένες ομοιοκατάληκτες απαντήσεις ήταν ήδη έργα τέχνης, δεν μπορούσαν να τα συγκρίνουν με τα ερασιτεχνικά στιχουργήματα. Εδώ ο έξοχος ρυθμός, ο αέρας, οι σπάνιες λέξεις και κυρίως το βαθύ, φιλοσοφικό, ας το πούμε έτσι, νόημα είχε φτερά και δεν σήκωνε αστεία. Μερικά μάλιστα απ' αυτά τα κείμενα δημοσιεύονταν μέσα σε πλαίσιο για να δοθεί περισσότερη προσοχή από τον αναγνώστη, αλλά και γι' αυτό ακριβώς η μιζέρια και η κακότητα έκαναν το θαύμα τους. Δυσαρεστούσε το πλαίσιο. Το θεωρούσαν κακόγουστο και προκλητικό κι ότι ταιριάζει μόνο σε επικήδεια κείμενα. Για το «ψαχνό» βέβαια ούτε κουβέντα.

Τέλος πάντων, έτσι προχώρησε για κάποιον καιρό η ζωή μας. Για το τέρας όμως ελάχιστοι μιλούν. Οι περισσότεροι φοβούνται και να το σκέφτονται. Όσοι το ύμνησαν περνούν τη ζωή τους εν ευδαιμονία. Όσοι το κατηγόρησαν χάθηκαν σαν να αναλήφθηκαν. Οι υπόλοιποι άφησαν τα κοκαλάκια τους στις ρεματιές.

Δεν μπορεί όμως να ξεχαστεί η περίπτωση ενός σπουδαίου ηθοποιού της πατρίδας μας. Αυτός ο δόλιος κάθε φορά προσπαθούσε να είναι αρεστός στους κρατούντες και, χωρίς να έχει πραγματική ανάγκη κανέναν κερατά, πάντα έβρισκε την αφορμή να σκαρώνει ύμνους και ωδές για τον καθένα. Δεν τον προστάτευε, δυστυχώς, η ιδιο-

φρῦα του να αποφεύγει τέτοια παραπατήματα και να μην εκτίθεται δίχως λόγο. Ξεκίνησε ένθερμος οπαδός δύο και τριών βασιλιάδων. Για τον καθένα θεωρούσε υποχρέωσή του να γράψει ένα ποίημα. Μετά έγινε οπαδός μιας ολιγόχρονης επανάστασης που κατάργησε τη βασιλεία. Εδώ αρκέστηκε τα ποιήματά του και τα συγχαρητήρια να τα στείλει τηλεγραφικώς. Αμέσως μετά έγινε αντεπανάσταση που κατάργησε τους επαναστάτες. Έγραψε και γι' αυτούς, όπως έγραψε και για την αποκατάσταση της βασιλείας αμέσως μετά. Τότε ακριβώς εμφανίστηκε κι ένας πολύ οργανωμένος δικτάτορας με τις ευλογίες του βασιλιά, και θεώρησε χρέος του να υμνεί και τους δύο. Είχε γίνει πια γραφικός, αλλά κανείς δεν τολμούσε να τον κατηγορήσει δημόσια. Όλοι κρυφογελούσαν για την κατάντια του και κουνούσαν το κεφάλι τους λυπημένοι, καθώς έβλεπαν αυτό το θείο ταλέντο να υποκλίνεται σε άχρηστους και επικίνδυνους ανθρώπους.

Όσπου ένα πρωί ο δικτάτορας πεθαίνει ξαφνικά και ο ηθοποιός θεωρεί χρέος του να γράψει ένα απολυτίκιο γι' αυτό τον άνθρωπο και να το στείλει προς δημοσίευση στο σημαντικότερο εκείνη την εποχή λογοτεχνικό περιοδικό. Και ο πανούργος εκδότης για να τον εκθέσει περισσότερο, καίτοι κι αυτός ήταν κρυφός οπαδός του δικτάτορα και της βασιλείας, το δημοσίευσε φαρδιά πλατιά στην πρώτη σελίδα. Κάτι που έκανε να ανατριχιάσουν όσοι τον αγαπούσαν και τον θαύμαζαν. Αλλά ο ηθοποιός δεν ίδρωνε από τέτοια. Εξακολουθούσε να παίζει σε ακόμα μεγαλύτερους ρόλους και να θριαμβεύει.

Στην επόμενη αιματηρή αλλαγή της πατρίδας πάλι

πήγε με το μέρος των νέων επαναστατών, αλλά δεν έγραψε ποιήματα και ωδές. Τότε έγραφαν άλλοι, αληθινοί ποιητές με έμφυτο ταλέντο και πραγματικό πόνο για την πατρίδα. Όλοι πήγαν στράφι. Ουδείς τούς αναγνώρισε και ουδείς τούς μνημονεύει. Τα χαρτιά τους χάθηκαν. Όσα έγραφαν εξαερώθηκαν. Πάλι ήρθαν στα πράγματα τα θηρία του δρυμού. Σκύμνοι ωρούμενοι του αρπάσαι και ζητήσαι όχι από τον Θεό αλλά από τον προϊστάμενό τους, τον Σατανά, βρώσιν αυτοίς.

Και απέναντί τους οι πραγματικοί άνδρες των αιμάτων.

Όσοι δόξαζαν τον Θεό για τα λίγα και αρκούνταν μόνο στα απαραίτητα. Άρτος καρδιάν ανθρώπου στηρίζει, έλεγαν. Και το πίστευαν. Ώρες ατέλειωτες και χρόνια, χρόνια, να ψάχνουν στις βιβλιοθήκες να βρουν κάτι για την επαρχία τους και ν' αντιγράφουν, ν' αντιγράφουν, ακόμα και τα δυσώδη περιστατικά και τα φαιδρά και τα ανούσια και τα άπλυτα των παλαιών κατοίκων, όταν γράφονταν κάποτε ολοκάθαρα τα ονοματεπώνυμα θυτών και θυμάτων, κι όταν ανακάλυπταν πράγματα που φώτιζαν επιτέλους ερωτήματα, κουτσομπολιά, κατηγορίες και αναθέματα ακόμα και αρχαίων συγγενών τους και ερχόταν ο κόμπος στον λαιμό τους κι έκλαιγαν με μαύρο δάκρυ βλέποντας πια τώρα τόσο καθαρά, τόσο καθαρά, πόσο μπορεί η ανέχεια και η φτώχεια να γονατίσουν και να εξευτελίσουν τον άνθρωπο, αφού δεν έχει σε ποιον να προσπέσει και ποιον να ζητήσει για στήριγμα, μετέθεταν τις χρονολογίες και άλλαζαν τα ονόματα, τους έδιναν ονόματα της μακρινής Ευρώπης, ότι δήθεν ήταν περιηγητές, κάτι τέτοιο, που διαπράξανε το τάδε και το τάδε,

και γύριζαν στο χωριό τους καθημαγμένοι, αλλά άκρως ευχαριστημένοι που η εργασία τους προχωρεί και άρχιζαν πάλι να ρωτούν δεξιά και αριστερά τους ηλικιωμένους για δέκα πράγματα, και όλα αυτά για να εκδώσουν ύστερα από χρόνια ένα βιβλιαράκι με την ιστορία της ιδιαίτερης πατρίδας τους, θυμίαμα και κεράκι στον τόπο όπου γεννήθηκαν και για όσους αγάπησαν.

ΕΥΤΥΧΩΣ ΞΕΠΕΦΤΟΥΝ κατά καιρούς στα μέρη μας κάμποσες εφημερίδες και κάπως παρακολουθούμε τα γεγονότα. Είναι βέβαια πάντα μιας άλλης εποχής. Ανάμεσα σε μικρά και ολιγόστιχα κείμενα διαβάζουμε για την άνοδο πολλών ανθρώπων σε υψηλά αξιώματα, χαιρόμαστε που οι φωτογραφίες τούς δείχνουν σοβαρούς, όρθιους μπροστά σε κατάφορτες βιβλιοθήκες με χρυσόδετους τόμους και να μιλούν για όνειρα και οράματα, αλλά οι νεότερες εφημερίδες, όσες καταφθάνουν κι αυτές καθυστερημένα, τους παρουσιάζουν να απολογούνται σε στρατοδικεία και πολιτικά δικαστήρια για απάτες και κλοπές. Κρίμα τα όνειρα που κάναμε γι' αυτούς τους αγνώστους μας της νέας γενεάς. Άτυχoi και αυτοί και εμείς. Θα περιμένουμε τις επόμενες γενεές όταν θα ρίξουν, ελπίζουμε, μια ματιά και στα δικά μας προβλήματα. Και πάλι ξανανθίζουν οι ελπίδες για καλύτερη ζωή μέσα σ' αυτά τα γλοιώδη έγκατα του τέρατος, και ας μας ξεγελάνε αυτές οι γιορτινές καρτ ποστάλ με τα ασημένια και τα χρυσά γράμματα, τα ονειρικά τοπία και τα μεγάλα λόγια ότι

ήδη ανατέλλει, έρχεται, καταφθάνει λάμποντας ο νέος, ο άσπιλος, ο αμόλυντος, ο άφθορος, ο άχραντος κόσμος με την καινούργια χρονιά. Τότε, λένε, θα λάμψει και η δικαιοσύνη σαν ήλιος του μεσονυχτίου. Τότε, λένε, θα τιμωρηθεί παραδειγματικά διά παντός το μοχθηρό έργο των νοσηρών ανθρώπων και όσων κυνήγησαν αφηνιασμένοι τα έργα και τις ημέρες άκακων, σεμνών και άξιων συνανθρώπων μας. Μέχρι τον Κάτω Κόσμο τούς κυνήγησαν.

“Ό,τι γράφτηκε απ’ τους προφύτες ήταν εκ Θεού. Ό,τι κακό έγινε οφείλεται στους ανθρώπους. Παντού σχεδόν υπάρχουν τα ζεύγη. Υπήρχαν από την αρχή του κόσμου και μ’ αυτά θα κλείσουν τον κύκλο του. Από τη μια μεριά η δολοφονική δυναστεία των δυνατών, η οποία από αλλού ξεκίνησε και αλλού έφθασε. Ξεκίνησε από τα οράματα ενός καλύτερου κόσμου και κατέληξε να κρατά τη στραταρχική ράβδο μιας εξουσίας βουτηγμένης στο μίσος, στη μνησικακία, στην κατάθλιψη και στη νευρωτική υστερία της εκδίκησης και της εκτέλεσης όποιου νόμιζε ότι σήκωσε κεφάλι, ότι δεν συμφωνούσε σε όσα έπρατταν ή έγινε αστέρι στη δουλειά του· είτε στρατηγοί ήταν αυτοί είτε καλλιτέχνες, σαν κι εσένα, είτε μεγάλοι επιστήμονες, και από την άλλη οι αιώνιοι αντίπαλοι, για να δημιουργηθεί το ζεύγος, η συμμορία των αδυνάτων, γιατί συμμορία καθαρμάτων την κατάντησαν όσοι τους πήραν στον λαιμό τους, και ήταν όλοι αυτοί οι οποίοι πραγματικά πίστεψαν και πολέμησαν και φυλακίστηκαν και εξορίστηκαν και έδωσαν το αίμα της καρδιάς τους για τη λύτρωση της πατρίδας τους, της έρμης πατρίδας που αναστέναζε, και αν ήταν δυνατό τη λύτρωση της ανθρωπότητας, τέτοιο όραμα και τέτοια ελπίδα, που αλλιώς ξεκίνησαν κι αυτοί και αλλού έφθασαν, αφού χρησιμοποίησαν το μαχαίρι και το αίμα κι αφού το ένα μαχαίρι ζητάει κι άλλα μαχαίρια και το λίγο αίμα ζητάει ποταμούς αιμάτων. Όλοι τους, τελικά, είναι άνδρες του αίματος. ”

ISBN:978-618-03-1801-2

9 786180 318012

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 61801